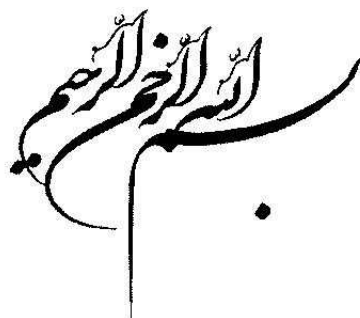

زول

روشنای هدف گردشگری

مؤلف

نجیب الله رجایی

به اهتمام شورای اسلامی زول دوره پنجم

۱۳۹۹

سرشناسه	:	رجبی، نجیب‌الله، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	زول روستای هدف گردشگری / مولف نجیب‌الله رجبی؛ ویراستار مریم دهقان‌پور؛ به اهتمام شورای اسلامی زول دوره پنجم.
مشخصات نشر	:	قاین: انتشارات اکبرزاده، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	:	۲۲۲ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۷۸۷-۷۳-۱
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	زول (روستا)
موضوع	:	Zul (Iran)
شناسه افزوده	:	شورای اسلامی روستای زول شهرستان قاین . دوره پنجم
رده بندی کنگره	:	DSR۲۰۹۱
رده بندی دیویی	:	۷۹۱/۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۶۱۶۳۸

عنوان کتاب:	زول ، روستای هدف گردشگری
مؤلفان :	نجیب الله رجبی
چاپ اول:	۱۳۹۹
ناشر:	نشر اکبرزاده
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
ویراستار:	مریم دهقان پور
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۷۸۷-۷۳-۱
قیمت:	۴۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۲	پیام شورای اسلامی.....
۱۳	سخن آغازین.....
۱۵	فصل اول: جغرافیای طبیعی.....
۱۵	۱-۱. موقعیت.....
۱۶	۱-۲. جلاد.....
۱۶	۱-۳. زمین‌شناسی.....
۱۸	۱-۴. چهره‌ی طبیعی.....
۱۸	۱-۴-۱. ارتفاعات.....
۱۹	۱-۴-۲. تنگ‌ها و دره‌ها.....
۲۰	۱-۴-۳. مناطق هموار.....
۲۰	۱-۵. آب و هوا.....
۲۳	۱-۵-۱. بارش.....
۲۴	۱-۵-۲. دما.....
۲۵	۱-۵-۳. ساعات آفتابی.....
۲۶	۱-۵-۴. تبخیر.....
۲۶	۱-۵-۵. یخبندان.....
۲۹	۱-۵-۶. رطوبت نسبی.....
۲۹	۱-۵-۷. پادها.....
۳۲	۱-۶. هواشناسی عامیانه در دانش بومی مردم زول.....
۳۳	۱-۶-۱. پادها.....
۳۴	۱-۶-۲. ابرها.....
۳۴	۱-۶-۳. باران.....
۳۴	۱-۶-۴. تغییرات آب و هوایی.....
۳۷	فصل دوم: جغرافیای تاریخی زول.....
۳۷	۲-۱. ریشه‌یابی نام زول.....

- ۳۸..... ۲-۲. زول چگونه شکل گرفت؟
- ۴۳..... ۲-۳. تاریخ زول به گواه درختان کهنسال آن
- ۴۵..... ۲-۴. تاریخ شفاهی زول
- ۴۵..... ۲-۴-۱. زول در دوره ترکمن تازی
- ۴۶..... ۲-۴-۲. عصر سربازگیری
- ۴۷..... ۲-۵. تاریخ زول به استناد اولادهای آن
- ۴۸..... ۲-۶. سیر تحولات جمعیت زول
- ۴۹..... ۲-۶-۱. جمعیت زول در سرشماری های عمومی نفوس و مسکن
- ۴۹..... ۲-۶-۲. جمعیت زول به تفکیک زن و مرد در سنوات مختلف
- ۵۱..... ۲-۶-۳. جمعیت زول به تفکیک گروه های سنی سال ۱۳۹۷
- ۵۲..... ۲-۶-۴. نمودار جمعیت زول در سنوات مختلف
- ۵۳..... فصل سوم: جغرافیه سرشاری زول
- ۵۴..... ۳-۱. درختان کهنسال
- ۵۵..... ۳-۱-۱. درخت چنار توتان نه به گردشگری
- ۵۶..... ۳-۱-۲. سرو کهنسال تلخیک
- ۵۷..... ۳-۲. اکوتوریسم (طبیعت زیبای کوهستانی زول)
- ۵۷..... ۳-۲-۱. ارتفاعات زیبا و بستر کوه نوردی
- ۵۸..... ۳-۲-۲. حیات وحش
- ۶۰..... ۳-۲-۳. پوشش گیاهی
- ۶۰..... ۳-۲-۴. گیاهان مرتعی
- ۶۱..... ۳-۲-۵. گیاهان دارویی و طب سنتی در زول
- ۶۱..... ۳-۲-۶. پارک کوهستانی زول
- ۶۲..... ۳-۳. آثار تاریخی
- ۶۲..... ۳-۳-۱. آسیای بادی
- ۶۳..... ۳-۳-۲. آسیای آبی
- ۶۴..... ۳-۳-۳. آسیاب های آتشی (دیزلی)
- ۶۴..... ۳-۳-۴. خراس

۶۵	 ۳-۳-۵. بابوله ها
۶۵	 ۳-۳-۶. حمام ها
۶۶	 ۳-۳-۷. بقالی ها
۶۷	 ۳-۳-۸. حوض ها
۶۷	 ۳-۳-۹. مزار بی بی کبری گوشیک
۷۰	 ۳-۴. صنایع دستی
۷۲	 ۳-۴-۱. قالی بافی
۷۲	 ۳-۴-۲. بوبافی
۷۳	 ۳-۴-۳. سبذبافی
۷۳	 ۳-۴-۴. هنگی
۷۴	 ۳-۴-۵. پلاس بافی
۷۴	 ۳-۴-۶. جوروبافی
۷۵	 ۳-۴-۷. جاجیم بافی
۷۵	 ۳-۴-۸. جوال بافی
۷۶	 ۳-۴-۹. خورجین بافی
۷۶	 ۳-۴-۱۰. ریسمان بافی
۷۶	 ۳-۴-۱۱. آتف بافی
۷۷	 ۳-۴-۱۲. آلفادوزی
۷۸	 ۳-۴-۱۳. نجاری
۷۸	 ۳-۴-۱۴. پالاندوزی
۷۹	 ۳-۴-۱۵. گلینه سازی
۸۰	 ۳-۴-۱۶. چلک ریزی
۸۱	 فصل چهارم: جغرافیای فرهنگی
۸۱	 ۴-۱. اولین مدرسه
۸۳	 ۴-۱-۲. مدرسه راهنمایی
۸۶	 ۴-۲. مکتب خانه ها
۸۸	 ۴-۳. کانون فرهنگی هنری یاس

- ۴-۴. وقف و اهمیت آن ۸۹
- ۴-۵. پوشاک سنتی مردم زول ۹۰
- ۴-۵-۱. پوشاک سنتی زنان ۹۱
- ۴-۵-۲. پوشاک سنتی مردان ۹۳
- ۴-۶. گویش مادری ۹۵
- ۴-۷. ضرب المثل های محلی (پیرقدیم) ۱۰۱
- ۴-۸. آواها و نواها ۱۰۷
- ۴-۸-۱. دویستی (چهاربیتی) ۱۰۷
- ۴-۸-۲. لالایی ها ۱۰۹
- ۴-۸-۲-۱. جاشی ها ۱۱۰
- ۴-۸-۲-۲. سرودی ها ۱۱۲
- ۴-۸-۵. فراقی ها ۱۱۳
- فصل پنجم: گلچینی از دانش بومی ۱۱۵
- ۵-۱. دانش بومی در ماندگاری مواد غذایی ۱۱۵
- ۵-۱-۱. خشک کردن ۱۱۶
- ۵-۱-۲. چال کردن ۱۱۷
- ۵-۱-۳. خشک کردن نان ۱۱۷
- ۵-۱-۴. نگهداری غلات ۱۱۷
- ۵-۱-۵. تبدیل انگور به شیره ۱۱۸
- ۵-۱-۶. ماندگاری فراورده های لبنی ۱۱۸
- ۵-۲. دانش بومی در تهیه ی غذاهای محلی ۱۱۹
- ۵-۳. سرد کردن آب درخانه ۱۲۰
- ۵-۴. گاه شماری اوقات شبانه روز ۱۲۰
- ۵-۵. دانش بومی در ستاره شناسی ۱۲۱
- ۵-۶. دانش بومی شاخص های اوزان ۱۲۱
- ۵-۷. دانش بومی در شاخص های اندازه گیری ۱۲۲
- فصل ششم: باورها و اعتقادات عامیانه ۱۲۵

ح ■ زول روستای هدف گردشگری

فصل هفتم: کشاورزی و دامداری	۱۳۱
۷-۱. کشاورزی	۱۳۱
۷-۱-۱. قنات ها	۱۳۱
۷-۱-۲. نظام مدیریت مدار گردش آب قنات	۱۳۴
۷-۱-۳. نظام بهره برداری کشاورزی	۱۳۶
۷-۱-۴. ابزار و ادوات کشاورزی	۱۳۸
۷-۱-۵. محصولات کشاورزی	۱۳۸
۷-۱-۵-۱. محصولات زراعی	۱۳۸
۷-۱-۵-۲. محصولات باغی	۱۴۰
۷-۱-۶. تقویم سالانه کشت و کار	۱۴۲
۷-۲. پرورش گل و گیاه در روستا	۱۴۳
۷-۲-۱. گل و گیاه زینتی اراپا	۱۴۳
۷-۲-۲. گل و گیاه زینتی کس آذیر	۱۴۴
۷-۲-۳. تولید نهال رحیم زاده	۱۴۵
۷-۳. دامداری	۱۴۵
۷-۳-۱. دانش دامداری زول	۱۴۶
۷-۳-۲. همشیری و انواع فراورده های لبنی	۱۵۰
۷-۳-۳. بیماری ها و درمان دام	۱۵۰
۷-۳-۴. تقویم سالانه دامداری سنتی	۱۵۱
۷-۴. پرورش طیور	۱۵۲
فصل هشتم: دفاع مقدس	۱۵۳
فصل نهم: ورزش و بازی های محلی	۱۵۹
۹-۱. ورزش کلاسیک	۱۵۹
۹-۱-۱. کاراته و کونگ فو	۱۵۹
۹-۱-۲. هندبال	۱۶۱
۹-۱-۳. شطرنج	۱۶۲
۹-۲. بازی های بومی محلی زول	۱۶۳

- ۱۶۴..... ۹-۲-۱. لَپَر بازی
- ۱۶۴..... ۹-۲-۲. تَشَلَّه بازی
- ۱۶۵..... ۹-۲-۳. دُرَنه بازی
- ۱۶۵..... ۹-۲-۴. قَطَار بازی
- ۱۶۶..... ۹-۲-۵. بَجُول بازی
- ۱۶۶..... ۹-۲-۶. کَلَا پَرَوَنک
- ۱۶۶..... ۹-۲-۷. تَاير بازی
- ۱۶۷..... ۹-۲-۸. گَلَه بازی
- ۱۶۷..... ۲-..... عَمو زَنجیر باف
- ۱۶۸..... ۹-۲-۱۰..... بازی
- ۱۶۸..... ۲-۱۱..... گُرگُم کَله می بَرَم
- ۱۶۸..... ۹-۲-۱۲..... اَز مَهم بازی
- ۱۶۹..... ۹-۲-۱۳..... یِک قُل در قُل
- ۱۶۹..... ۹-۲-۱۴..... اِسم و فامیل بازی
- ۱۷۰..... ۹-۲-۱۵..... طَناب کشی

فصل دهم: مسکن و حوادث طبیعی..... ۱۷۱

- ۱۷۱..... ۱۰-۱..... خانه های قدیم
- ۱۷۳..... ۱۰-۲..... خانه های قدیم را چگونه می ساختند؟
- ۱۷۴..... ۱۰-۳..... روشنایی خانه های قدیم چگونه تامین می شد؟
- ۱۷۵..... ۱۰-۴..... سوانح طبیعی
- ۱۷۵..... ۱۰-۴-۱..... زلزله
- ۱۸۱..... ۱۰-۴-۲..... خطر سیل
- ۱۸۲..... ۱۰-۴-۳..... خطر سقوط سنگ و رانش زمین

فصل یازدهم: آیین ها و مراسم..... ۱۸۵

- ۱۸۵..... ۱۱-۱..... مراسم ازدواج
- ۱۸۵..... ۱۱-۱-۱..... دوران عاشقی

۱۸۶	۱۱-۱-۲. خواستگاری.....
۱۸۷	۱۱-۱-۳. مراسم دُشُونی.....
۱۸۷	۱۱-۱-۴. مهریه.....
۱۸۸	۱۱-۱-۵. مراسم عقد.....
۱۸۹	۱۱-۱-۶. دوران نامزدی.....
۱۸۹	۱۱-۱-۷. بردن عروس.....
۱۹۱	۱۱-۲. مراسم نامگذاری.....
۱۹۴	۱۱-۳. مراسم شوچله (شب یلدا).....
۱۹۴	۱۱-۳. مراسم شوبازی.....
۱۹۵	۱۱-۴. مراسم ختنه سوز.....
۱۹۶	۱۱-۵. مراسم آشنونی (چاه).....
۱۹۷	۱۱-۶. موسیقی و رقص محلی.....
۱۹۸	۱۱-۷. رقص های محلی.....
۱۹۹	۱۱-۸. مراسم عید نوروز.....
۲۰۱	۱۱-۹. مراسم عید قربان.....
۲۰۱	۱۱-۱۰. مراسم پلوارکشی.....
۲۰۲	۱۱-۱۱. مراسم ماه مبارک رمضان.....
۲۰۵	فصل دوازدهم: عزاداری و سوگواری.....
۲۰۵	۱۲-۱. مراسم عزاداری محرم.....
۲۰۵	۱۲-۱-۱. سینه زنی و زنجیرزنی.....
۲۰۷	۱۲-۱-۲. علم گردانی.....
۲۰۷	۱۲-۱-۳. روضه خوانی.....
۲۰۷	۱۲-۱-۴. مراسم شبیه خوانی.....
۲۰۸	۱۲-۲. مراسم مرگ و سوگواری.....
۲۰۸	۱۲-۲-۱. مراسم ختم و پُرسه.....
۲۱۰	۱۲-۲-۲. مراسم برات.....

سخن آغازین

بنام خداوند دانا و توانا

در جامعه امروز بدون اطلاعات از محیط نمی‌توان مدیریت کرد و بدون توجه به گذشته آینده‌ای در خور شأن جامعه بنا نمود. بنابراین نگرش جامع به فرهنگ، ارزش-ها، هنجارها و تاریخ گذشتگان می‌تواند برای ساختار جامعه‌ی آینده مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

چون مطالعه و بررسی روستای زول از جنبه‌های مختلف دارای اهمیت بود و پرداختن به همه‌ی امور در حالی که منابع مکتوبی وجود نداشت، کاری طاقت فرسا و دشوار می‌نمود، باید حالت‌ها پای صحبت معمران می‌نشستم تا مطالب به رشته تحریر درآید، لذا آنها را غور کشید تا این کتاب در ۲۲۴ صفحه و ۱۳ فصل به پایان رسید. در نگاهی اجمالی به کتاب، فصل اول به معرفی اوضاع جغرافیایی می‌پردازد، فصل دوم تاریخ زول را به گواه آثار استانی و اولادهای آن معرفی می‌کند. فصل سوم جاذبه‌های گردشگری و صنایع دستی روستا را به تفصیل بیان می‌شود. فصل چهارم از مکتب خانه‌های قدیم، آموزش و پرورش، وقف، پوشاک سنتی و گویش مادری می‌گوید. فصل پنجم دانش بومی مردم را در گذشته معرفی می‌کند. فصل ششم باورها و اعتقادات عامیانه مردم را ارائه می‌دهد. فصل هفتم به توانمندیهای کشاورزی و دامداری پرداخته است. فصل هشتم به سالهای دفاع مقدس می‌پردازد. فصل نهم از ورزش و بازی های محلی می‌گوید. فصل دهم مسکن و حوادث طبیعی را به تفصیل بیان می‌نماید. فصل یازدهم و دوازدهم آیین ها و مراسم مردم را در گذشته و حال معرفی می‌کند و فصل سیزدهم مدیریت روستا را قبل و بعد از انقلاب اسلامی معرفی می‌نماید.